

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3773

Vragen van het lid **Leijten** (SP) aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het inzetten van vrijwilligers als mentor voor mensen met een beperking, dementerenden en jongeren met een verstandelijke beperking*. (Ingezonden 14 augustus 2009)

1
Wat is uw reactie op het bericht dat Stichting Mentorschap vrijwilligers zoekt die willen optreden als mentor voor mensen met een beperking, dementerenden en jongeren met een verstandelijke beperking?¹ Kunt u uw antwoord toelichten?

2
Bent u van mening dat het een wenselijke situatie is dat professionals vervangen worden door vrijwilligers? Kunt u uw antwoord toelichten?

3
Bent u van mening dat mensen (mogelijk zonder medische achtergrond of opleiding) in vijf avonden, met daarnaast themabijeenkomsten, voldoende voorbereid worden op het begeleiden van mensen met een beperking en dementerenden, maar ook voor jongeren met een licht verstandelijk

handicap? Kunt u uw antwoord toelichten?

4
In hoeverre is de te begeleiden groep, de groep waarbij Activerende/Ondersteunende begeleiding vervalt? Kunt u uw antwoord toelichten?

5
Is de ontwikkeling dat vrijwilligers professionele zorg overnemen, «ondersteuning van beleid» of een «onbedoeld effect»? Kunt u uw antwoord toelichten?

¹ Persbericht, juni 2009: «Gezocht: mentor».

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Bussemaker** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 8 september 2009)

1
Dat is een goede zaak. Mentoren zijn door de kantonrechter benoemde wettelijke vertegenwoordigers van meerderjarige mensen, die als gevolg van hun lichamelijke of geestelijke toestand niet in staat zijn hun eigen belangen van niet-vermogensrechtelijke aard, dus met name in de zorg, zelf behoorlijk te behartigen. Deze vorm van vertegenwoordiging en belangenbehartiging is in het Burgerlijk Wetboek geregeld, zoals

ook curatele en bewind. Voor dementerenden en mensen met verstandelijke beperkingen zonder familieleden die hun belangen in de zorg kunnen of willen behartigen, is het goed als er vrijwilligers zijn die dat wel willen doen.

2
Deze vraag kan niet zonder meer met ja of nee worden beantwoord. Professionele zorgverleners worden niet vervangen door vrijwillige mentoren. De benoeming van een professionele mentor zal de voorkeur verdienen als de bewerkelijkheid van de taak in een individueel geval groot of ingewikkeld is. Op het gebied van mentorschap als wettelijke vertegenwoordiging werken nagenoeg geen professionals. Hetzelfde is overigens het geval bij curatele en bij beschermingsbewind. Bij mensen met een verstandelijke beperking laat een aantal ouders zich tot mentor benoemen zodat er geen misverstanden met verzorgende professionals kunnen ontstaan over de vraag of zij namens althans samen met hun kind kunnen overleggen met zorgverleners. Als de kantonrechter een vrijwilliger tot mentor benoemt, vervangt deze de professionele zorgverlener niet, maar treedt hij of zij op als vertegenwoordiger van de cliënt, die diens belangen in de zorg tegenover de zorgverlener behartigt.

3

Vooropgesteld moet worden dat mentoren de betrokkene niet begeleiden in de betekenis, die de AWBZ-functie «begeleiding» heeft. Veel mentoren hebben ervaring met de zorg omdat zij als ouder of anderszins als familielid van iemand met een verstandelijke beperking of dementie, of als (voormalig) professional vertrouwd zijn met de leefwereld van deze mensen en de zorginstellingen waar zij mee te maken hebben. Niet alleen door scholing maar ook door selectie blijken stichtingen mentorschap in staat te zijn goede kandidaten voor het mentorschap aan kantonrechters voor te dragen. Een en ander past ook in de opzet van de wet, volgens welke voor benoeming tot mentor nu juist niet primair professionals in aanmerking komen.

4

Zoals in het antwoord op vraag 3 is aangegeven gaat het niet om «begeleiding» als AWBZ-functie en vervangt het deze ook niet.

5

Mentoren nemen geen professionele zorg over.